

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr.

B 139:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre virksomheder og arbejdere mod uretfærdig konkurrence.

Af Frank Aaen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 18.03.2009).

Kl. 14:57

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Udenrigsministeren.

Kl. 14:57

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Indledningsvis vil jeg godt gøre opmærksom på, at beslutningsforslaget i henhold til bemærkningerne hertil, bygger på en præmis, som jeg ikke er enig i. Den består i en formodning om, at europæiske virksomheder og lønmodtagere udsættes for uretfærdig konkurrence fra udviklingslande, som ikke overholder ILO's kernekonventioner om arbejdstagerrettigheder. Det kan godt være, at nogle af udviklingslandene tror, at der er en konkurrencefordel ved ikke at overholde arbejdstagerrettighederne, men ILO og WTO har i en fælles rapport fra 2002 konkluderet, at overholdelse af arbejdstagerrettigheder ikke hæmmer et lands konkurrenceevne. Der foreligger ej heller dokumentation for påstanden om, at virksomheder skulle søge at placere sig der, hvor arbejdsstandarderne er lavest.

Jeg er til gengæld enig i en anden grundlæggende præmis bag beslutningsforslaget, nemlig at Danmarks og EU's handelspolitik skal bidrage til en global bæredygtig vækst, ikke mindst når det gælder arbejdsforhold. I bemærkningerne til forslaget rejses spørgsmålet om, hvorfor EU ikke indfører forpligtende sociale klausuler i bilaterale frihandelsaftaler. Det korte svar er, at det gør EU ikke, fordi EU baserer sig på dialog, samarbejde og incitamenter i arbejdet for at fremme sociale standarder globalt.

Denne tilgang, som er et led i EU's bestræbelser for at fremme ILO's målsætning om anstændigt arbejde for alle, vurderes for det første at fungere betydelig bedre end et sanktionsbaseret system. Sanktioner risikerer nemlig at udelukke et reelt samarbejde. Så taler man jo ikke længere sammen, så kan man ikke længere påvirke hinanden. Dialogen kommer i så fald slet ikke i gang. Det så vi i WTO-forhandlingerne, hvor udviklingslandene stærkt modsatte sig at inklu-

dere arbejdstagerrettighederne i Doharunden, fordi man mente, at de udviklede lande i virkeligheden ville benytte dette protektionistisk, og det er jo også det, som Enhedslistens forslag går ud på.

For det andet vil EU's handelspartnere kunne se en interesse i at skjule forhold, der kan udløse sanktioner, og så forbedrer det jo reelt ikke vilkårene. Dermed bremses bare for transparens og dialog, som jo begge er en forudsætning for at fremme arbejdstagerrettighederne.

En lignende tilgang ligger til grund for EU's såkaldte GSP+-ordninger. Her tilbyder EU handelsmæssigt sårbare udviklingslande et positivt incitament i form af særlige toldpræferencer, hvis landene ratificerer og effektivt implementerer i alt 27 konventioner om god regeringsførelse og bæredygtig udvikling. Blandt disse er ILO's otte kernekonventioner om arbejdstagerrettigheder. Det kan Enhedslisten jo kun være begejstret for. De særlige GSP+-præferencer kan fratages lande igen, hvis betingelserne ikke overholdes. Da EU yder præferencerne autonomt og ikke som en del af en gensidigt aftale, kan EU derfor også beslutte at tilbagekalde dem igen. Det samme gælder GSP-ordningen som helhed, hvorfra EU har udelukket lande som Myanmar/Burma og Hviderusland, der påviseligt groft ser bort fra centrale menneske- og arbejdstagerrettigheder.

Bilaterale frihandelsaftaler er til gengæld gensidige. Det indebærer, at parterne under forhandlingerne må finde en balance mellem forpligtelser og rettigheder, som giver begge parter fordele. Hvis et af parternes krav eksempelvis om overholdelse af arbejdstagerrettigheder bliver for håndfast, vil den anden part i sidste ende kunne nægte at indgå handelsaftalen. EU vil på den måde miste en væsentlig mulighed for via dialog og samarbejde positivt at påvirke sine handelspartners bestræbelser for at forbedre arbejdstagerrettighederne. Og begge parter vil gå glip af økonomisk vækst, som de seneste årtier har løftet millioner af mennesker ud af fattigdom og skabt øget fokus på grundlæggende vilkår som arbejdsforhold og miljø, thi den økonomiske vækst gør det muligt at løfte forholdene lettere end uden økonomisk vækst.

Om arbejdstagerrettighedsaspekterne i de igangværende forhandlinger, som Enhedslisten henviser til i bemærkningerne, forhandlinger om frihandelsaftaler med henholdsvis Sydkorea, Columbia, Andin, Filippinerne og ASEAN kan jeg oplyse følgende: